

Наш Лемко

РІК V.

Ч. 17 (113)

Львів, 1-го вересня 1938.

Виходить двічі в місяць.
Адреса: **Львів, ул. Новий Світ ч. 22.**
Телефон ч. **244-67.**
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Одогошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1 80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Лист прогультковців з Лемківщини.

У зв'язку з кооперативними прогультками до Львова, одержав Ревізійний Союз Українських Кооператив такого листа від кооператорів Лемківщини:

Дякуємо Високоповажаним Панам Директорам Світлого Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові, дякуємо Славним Службовикам Його, дякуємо всім Центриалам, Установам, Музеям і Підприємствам за осяjne небуденно шире, а разом з тим глибоко навчальне прийняття з яким ласкаво зустріли і гостили кравчанаму прогультку до Львова з Лемківщини.

Очаровані Вашою, Високоповажані Панове, ширістю та прихильністю до далеких Братів хліборобів, горді на пошану, яку Ви виявили мозолям бідаків — сільського пролетаріату, котрі то мозолі набули у віковій обороні Рідної рідземлі у себе в дома та на заробітках лемківської еміграції по цілому світі, бачивши факти правильної оцінки Вами душевних раб, що ними зривавить віками Своїй Вірі Лемківщина, очаровані

і до глибини святочними переживаннями потрясені — усі без винятку учасники прогультки зі сльозами в очах згадують Вас, Панове Кооператори, згадують також і прийняття в кожній Установі та у Шпиталі імені Найдостойнішого Митрополита Андрея Шептицького.

Найбільшим Святом життя була нам зустріч з Представниками Установ на гостині у вечері дня 25. червня 1938 і ніколи не забудемо ті зерна Правди про нашу бувальщину, що їх так щедро, а такими милими, від надміру любови огненно палкими словами сів в наші душі в храмі Св. Юра і на Замковій горі Пан Редактор Микола Голубець.

Вдяка, вдяка Вам Пане Редакторе, глибока подяка і низький поклон Лемківщини: Усім, усім Вам Панове!

Провідник прогультки:
Гриць Масник.

За ініціаторів прогультки:

Лемківський Союз Кооперативний в Сяноці.

Остала сума, що її зложили учасники прогультки на спільні видатки, а це сума зол. 20.—, пересидаємо її через Р.С.У.К. на цілі нашого Українського Шпиталу.

„Народня Торговля“

Склад — Сянік.

(За „Г. К. Ч.“)

Дрібна ощадність запевнює
попичку під застав дрібною ощадності

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ГРОДЗИЦЬКИХ 1. І. п.

тел. 292-15 і 200-15

В кожну Читальню, в кожну кооперативу й іншу установу та взагалі в кожну свідому хату української образи „Дросвіти“!

Сьга. VI. 1. Р. 310/38.

Вывіаг з протоколу wspólnego posiedzenia niezjawnego.

Сад округовый Wydział VI karny we Lwowie w składzie: Sędziowie S. O. Dr. T. Laszkowskiego, W. Boczara i Dr. K. Porzickiewicz w sprawie konfliktacyj. Nr. 15 czasopiśma pt. „Nasz Lemko“ z daty dnia 1 sierpnia 1938. do sygn. VI. k. Pr. 310/38 na posiedzeniu niezjawnym w dniu 1 sierpnia 1938. r. po wyłączeniu włoszku Prokuratora Sada okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za ugrawiedliwioną dokonaną dnia 25 lipca 1938 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfliktację czasopiśma p. t. „Nasz Lemko“ Nr. 15, z daty Lwów, dnia 1 sierpnia 1938. zawierającą: 1) w artykule pt. „Kraampa loło Zmijhorodu“ w ustępie od słów „Widnosyny zmynylisia“ do końca artykułu, 2) w artykule pt. „Doszniczia loło Zmijhorodu“ w ustępie od słów „Znowu komisar“ do końca artykułu, 3) w artykule pt. „Try najswiżdzi moimienty Sanolka“ 2) w ustępie od słów „Radist“ do końca artykułu zmamiońa ad 1) i 2) przestępstwa z art. 127. i 170 k. k., ad 3) z art. 154 § 2. k. k. zarządzić znieszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. nakaz dalszego rozpowszechniania tego piśma drukowego. Zarazem wydaję się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiśma nakaz by orzeczeniem niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pocyna za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17/12 1862 dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Umieszczenie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów: ma na celu 1) 2) przez tendencyjne przedstawianie postępowania władze państwowych w stosunku do ludności ukraińskiej dopuścić się publicznej zniewag; władz адміністраційных oraz szczyt nieprawdziwe wiadomości mogące zasiepieknić ogół publiczny, ad 3) przez propagandę hasel nacjonalistycznych nawoływanie do pełnienia zbrodni stanu i pochwalanie tej zbrodni. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Dr. Laszkowski, w. Pr. Protokolant: Dorozynski, w. r. Za zgodności podpis niezjawny.

П. Т. Пром-банк Львів. Сподіюсь, що pomoжете своему давньому шацникові й що признаете мені коротко-речинцеву позичку в висоті за. 100. Як поруку долучую посвідки троєх шацників, що годяться рунги за мене вдаленими ощадностями. Наші ощадності разом перевищують за. 100. З поважанням. Ярослав Губка

Прогульковці з Лемківщини на площі Сокола-Батька у Львові.

Радуйся Земле Українська!

(З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНОГО ВОДОСВЯТТЯ НА ПАМ'ЯТКУ 950-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ - УКРАЇНИ.

Найкращий спомин з Твоєї пребагатої минувшини з перед 950 літ, найдорожа Ти нам, Земле Українська, стає нам ось тепер у пам'яті... Це звершився тоді найсвітліший й найсмішніший момент Твоєї славної та довгої, тисячлітньої історії, рідна й найлюбша Ти, Матінко наша... Ось гляди, Нене мила, Україно, в сніві ясного, золотистого сонця блистять само серденько Твоє, достойна Мати всіх городів українських, престольний Київ!...

Там співають Твої діти, малі та великі, співають Твої сини та дочки, співають убогі, багаті й вельможні... Співають усі з радісним і погідним лицем... Співають з райським вітхою й надією в серці, з набожною, святою молитвою в устах... Співають на велике діло хрищення святого... Співають до батька українських рік, у рідний Дніпро...

А може то тільки привид... недосяжна, далека мрія?... Може то не на нашій любій, найдорожчій Україні ця свята, урочиста хвиля? Може це в далекій, обідній, святій землі Ізраїля, вибраного сина-нащадка Авраама, Ісаака й Якова, співають напернені каянники в Йордан, щоб там визнати свої гріхи, щоб там прийняти хрищення від Йоана святого?...

Ні!... Це не в юдейській, обідній землі!... Це у Тобі, золота Ти наша, Земле Українська, та свята подія, ця урочиста хвиля збувається!... Це не розкаїні сини Ізраїля в Йордані, це сини і дочки нашої славної України співають у Дніпро!... І не на голос Того, що кличе в пустині, йдуть, а на заклик Великого Володимира святого, могутнього Володаря, Князя і Христителя свого!... І не по хрищення св. Йоана вони там йдуть!... А по хрищення в Христове ім'я, по хрищення найсвітліше в ім'я Бога самого, Отця й Сина й Духа Святого, що на небі й на землі церкве!...

І наповнюється батько наших рік, славний Дніпро людьми, рідними дітьми Твоїми, щаслива Ти наша, Земле Українська!... А його благословенні, освячені води пливають... Пливають помаду, широко і зтиха, забираючи зі собою гріх і ідолську, темноту з України, немов би в хвилях Чорного Моря бажали втопити все лихо, все горе, нещастя, все зло з України... І летять освячена вода Дніпра, гейби свята, Йорданська вода, на синів і доньок українських!...

А вгору динуть молитви Божих слуг... Линуть і випрошують ласку, світло і благословення з високих небес для відроджених, у душах своїх відроджених діточок Твоїх свята Ти Земля Українська!...

Й отворилися колись небеса, коли на Божого Сина, Христа, дав Йоанові святому вилити струю зі своєї благословенної води освячений Йордан!.. І знявся над Христом Святий Дух, наче голуб, а з високих небес відзвався голос Бога-Отця, Творця і Пана всесвіту...

А й тепер над Дніпром, біля самого престального Києва, широко отворилися Божі небеса!... Отворилися для освячених, охрищених й відроджених у Божій благодаті синів і доньок України!... А Святий Дух наповнив і скріпив їх серця!... Щоб жили духом і силою надприроди!... Щоб блистали ясним світлом Божої Правди і Христової Науки!... Щоб горіли жаром мужества, хоробрости, творчости і сили!... Щоб притягали до себе славом просвіти і знання, духового поступу, росту і культури!...

І вислухав наш найдушій, небесний Батько молитви святого і великого Володаря України!... Що то в святочинні, райській настрою серця й душі стояв над берегами освяченого Дніпра та молився!... І Твої діти благословенна Ти, Земле Українська, під царські стяги Свого Сина!... Щоб були смілими, ісповідниками й ревними апостолами Його Божої науки!... Щоб стали на великим Сході Європи неустрашимими борцями за Євангелію, за владу Божу над душами, за Правду Христову.

І став вибраним, святим народом увесь наш славний рід український! І покрив Тесе густою стіною прекрасних святих Христових!... на славу, хвалу і честь Бога-Творця!... а на благословення, щастя і спасення Тобі, до великих, святих і світлих діл покидана, охрищена Ти наша, Земле Українська!...

І пронеслася Твоя величчя, безсмертна слава на далекій, довгий і тернистий шлях Твоєї пребагатої історії!... А на цьому скелистому, важкому шляху приймають любов Твої діти, Україно, не тільки хрищення з води святої!... Але колись 950 літ тому у Дніпрі... Як також й інше хрищення, хрищення з власної крові своєї!... З цієї своєї, обильно пролітої, української крові, якою скроплюють свою святу віру в Бога - Творця й Його Сина, Христа!... Свою честь і шану до Його Пречистої Матері Святої!... Свою гарячу любов і привязанню до Тебе, рідна Земле Українська!...

Бо не тільки до зберігання скарбу своєї віри святої... Не тільки до

несення світла Христової Науки й до апостольства правди Божої на Сході Європи... Не тільки до устної, слівної, хоч й діяльної любови своєї Батьківщини... покликани Твої рідні діти, Україно! Але й до мучеництва... до терпіння... до жертви за ці ідеали!!!!

Ось це Небеса посилають Тебе в 950-ліття хрищення Твоїх дітей... Подібно, як колись Господь посилає тих перших дітей християнства, що то, в колоди забиті, у поганських темницях каралися й терпіли за віру святу, за Батьківщину небесну, за Христа... Тих Своїх охрищених синів і доньок, що з радісною пісню на устах йшли на жорстоку арену мучеництва і смерті... Бо й христя віра у безсмертність, наші на велику та повну заплату небес, уповання на вічне життя...

О який тут близька подібність до болючих терпінь Твоїх улюблених синів і доньок, о Україно!...

Хай же черпають Твої достойні діти з обильного жерела благодаті, в дні, в котрім Господь посідає Тебе!... Хай гартуються на світлі й великій дні!... На дні прийдешнього відродження, розцвіту й прославлення Твого!... На дні, коли то остання стопа безбожника, богохульника, поганиця щезне з Твоєї рідної землі, з Твоїх широкополіних ланів!... Коли то Мати гордів Твоїх, свято-золотоверхий, престолний Київ, заповниться гомоном побідної пісні перемоти й радості Твоїх дітей... Коли то й освятені води Дніпра понесуть, як колись, у широкий і далекий світ Твою велику честь і славу!...

Та, хоч перед Твоїми очима образ хрищення святого Твоїх дітей зперед 950-ти літ, не тільки в блиску могутності і сили, а пільомі і щастю, але не менше теж і в яскрих, гірких слезах Твоїх терпіння — радуйся Земле Українська!!!!

„Державна рація вимагає“ боротьби з вишивками на Лемківщині!

„І. К. Ц.“ дістав гострого нападу скаженими. І в Голову не прийшло би Вам, що такий напад могла спричинити така невинна річ, як... вишивка.

Та ось послушайте!

В статті під соковитим наголовком: „Українізація при допомозі... фальшування регіональних стрій! Як гайдамачина здобуває край лемків.“ „І. К. Ц.“ з дня 21-го м. м. ридає, що скромну лемківську вишивку витискає багата подільська вишивка і м. ін. пише:

„Сьогодні на Лемківщині, головно по селах новосандецького повіту, переважають і то не тільки вже серед молоді, а й серед старших г'азлів і жінок, сорочки багато прикрашені хрестиковими вишивками. Ці вишивки, такі характерні стичні для мешканців малопольського Поділля, для запалених українців, що хочуть своїми вливаннями залити лемківського верховинця. А лемківський верховинець — це тип спокійної людини, це елемент дуже податний.

Українська агітація старіється всякими способами вдертися в душу лемка, старіється змінити навіть його відвічний стрій, щоби задокументувати колись в майбутньому, що Лемківщина це „корінь український (!) край“.

Такі методи українського шовінізму сягають аж по околиці Кричків.

Низка українських тижневиків, відомих з ворожого відношення до нашої держави, старається всякими способами захопити душу лемка, який — тісно зв'язаний з церквою — приймає це з рук священників-проводирів, нерідко бущих офіцерів українських „Січових Стрільців“, що — покинувши сплямлені кровю мундури січовиків — влягнули реверенці, щоби з проповідальниць біяти в душу лемка зерна української ненависти до всього, що польське.

Ці тижневики виходять в польському Львові і присилають „українські“ зразки хрестикових гартів, захожуючи до введення цих наскрїз чужих душі лемка елементів прикраси, як „доби - то“ кращі від типових корінних лемківських мотивів.

Українізація лемківських сіл зазначається сьогодні вже дуже сильно. Старорусинів сьогодні вже невеликий відсоток залишився, а тих поміж ними, що дальше зберігають свої переконання, ненавидять українські проводирі, які хочуть за всяку ціну задокументувати, що Лемківщина — це теж „Велика Україна“.

Атмосфера, в якій виховується молоде покоління лемків, наскрїзь антипольська.

Всостування в душу дитини Цієї ненависти до Польщі і поляків — це явище — на жаль з наскрїз-

реально. Літників - поляків та їхніх дітей обидують навіть малі діти лемківсько-українських націоналістів визначено і глумливо образами і — що гірше — навіть нікчемними прозивками, гідними гайдамацької культури: „ти польська свиня“ (!!!). Та помиляється, панове, українські проводирі, бо західна Лемківщина, це корінно польська земля, це давні землі єпископства підвалецького горуду, єпископів Конарських та Тшебицьких, яких леґаційні документи з часів XV до XVII віку дозволяли на поселовання сіл на волоському праві та на будову греко-католицьких церков, які сьогодні порожа нам гайдамацька пропаганда заміною на агітаційні трибуни. Ця колонізація мала навіть спровадити до Лемківщини панцизняного рільного робітника, бо — відомо — що верховинське населення — від віків завжди було вільне.

Зміна регіонального строю на Лемківщині на український лад — це проблема, яка з усіх мір заслуговує на пильну увагу і реєстрацію. Польська державна рація вимагає, щоби ще справово зайнятися по-важніше!

Це тільки позірною блага справа, вона має глибокий політичний та національний сенс“.

„І. К. Ц.“ кінчає закликом до „Звиноків зем гурських“ і „Звиноків шляхти загородовей“ щоби зайнялися Лемківщиною, zagrożеною заливом подільських вишивок, тим більше, що на Лемківщині „між зукраїнізованими лемками багато хвалиться, перехованими старими документами, які сягають половини XVI-го віку, в яких з жахом сьогодні читаємо, що це нащадки зрусифіковані польської шляхти“.

Незалежний, національний журнал

„ДЗВІНОЧОК“

це найвірніший друг і приятель українських дітей. Це найкращий вчитель української дитини дошкільного й шкільного віку.

Містить: оповідання, вірші, сенки, пісні з нотами, забави, загадки, ребусики, світлинки, мистецькі кольорові рисунки, тощо.

„ДЗВІНОЧОК“

Львів, вул. Косцюшка 1 а.

Передплата на рік тільки 2 зл., а зате має дитина 12 дуже цікавих і гарних книжечок.

Михайло Кичерський.

На маргінесі нової „еміграції“.

(Про що повинні пам'ятати родичі, що посилають свої діти на службу до Варшави?..)

В деяких околицях Лемківщини починає вкорінюватися нова мода. Деякі українські родичі, які дивилися в теперішніх, скрутих часах, як слід, прокормити, та приодіти своєї численної родини, посилають свої діти, особливо дівчата до Варшави. Там наймаються ті дівчата деневбудь на службу, отримують за те по 10, 15, 20, 25, а навіть і 30 злотих місячно, забезпечуючи собі тисамсам прохарчування і придівок. Рішаючися на такий крок мають ці родичі на увазі виключно матеріальні користи для своїх дітей, а не звертають за те уваги на ці духові шкоди і небезпеки, які загрожують їхнім дітям побут у великому, чужонаціональному місті. Така одиниця, перебуваючи постійно серед чужого окруження, пересякає на скрізь таким духом, та стає холодною, рівнодушною, та байдужою на всь, що рідне, що своє!..

Тому, коли заходить конечна потреба — післати свою дитину на службу, то наші батьки й матері на Лемківщині повинні її спрямовувати до чесних, та національно свідомих, українських родин, до національно сильних і певних, українських середовищ, або хоч до таких місцевостей, де ця дитина мала би запевнену старанну, релігійну і національну опіку, та де вона моглаб, як слід, заспокоювати свої релігійні, та національні потреби. Отже повинна в такій місцевості бути своя гр.кат. церква, згд. церкви, де дотична дівчина, чи хлопчєць моглиб у своїм ріднім обряді виконувати свої релігійні практики й обовязки, та при котрих моглиб належати до своїх релігійно-церковних братців і товариств. Дальше!... Треба підшукати місцевості, де — попри церкву — булиб також наші станові і національні товариства й установи, в котрих хлопчєць-наймит та дівчина наймичка з Лемківщини моглиб знайти станову поміч і пораду, та доповнити й удосконалити свою свідомість і виховання.

А коли вже хтось таки післав свою дитину до Варшави, де вона за якусь меншу, чи вищу платню знайшла службу, та має запевнене утримання, то нехай подбає про це, щоб захоронити цю свою дитину, хлопчєць, чи особливо дівчину,

перед майже певним винародоленням. В тій цілі належить дій своїй дитині, хлопчєві, чи дівчині, дати свій український, нашою Церковною Владою апробований (одобрений) молитовник, котрий був би її невідступним товаришем між чужими людьми. Дальше треба її наказати, щоб усї свої релігійні потреби заспокоювала виключно у своїй гр.кат. церкві, яка на терені Варшави знаходиться при вул. Мьоловій 16. Там є теж осідок місцевого гр.кат. Парохіального Уряду, бо при тамошній гр.кат. Церкві зістала недавно еригована (заложена) гр.кат. парохія, якій підлягають всі греко-католики, що мешкають на терені Великої Варшави. Парохія і церква є віддані під управу вшчих монахів О.О. Василіян. Там наші хлопці і дівчата з Лемківщини, котрі служать у Варшаві, повинні холи-

ти кожної неділі і кожде свято після нашого обряду до церкви, там повинні вони сповідатися і причащатися, та заспокоювати всі свої духові й релігійні потреби. А якщо при згаданій церкві існує хор, або яке статутове братство, чи церковне товариство, то повинні до них записатися, та а їх услуг соділно користати.

Родичі повинні теж чувати над тим, щоб їх діти у великому, чужому місті не попали до рук торговців живим товаром, або до яких зіпсутих родин на службу, або взагалі під вплив небезпечного великоміського шумовиння!... А колиб декотрі дівчата, чи хлопці були податні на такі впливи, шкідливі для їх народности, чи релігії і чесноти, то треба їх негайно відкликати зі служби і стягнути до дому!... Бо булоб великим, тяжким гріхом перед Богом і Батьківщиною допустити легкомудро до цього, щоб ці наші діти, той цвіт наш, витираючи різні, брутни нори, пропадав для нашого обряду, для релігії і чесноти та для нашої української народности!...

Бібліотека Лемківщини

- 1) Юліян Тарнович: Ілюстрована історія ЛЕМКІВЩИНИ (на вичерпанні) ціна 3.00 зл.
- 2) Іван Бугера: УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ " 0.80 "
- 3) Франц Коковський: СХІДНИМИ МЕЖАМИ ЛЕМКІВЩИНИ " 1.00 "
- 5) Роман Антонович: ЯК ГОВОРИВ БЕСКИД (у друку) " 1.50 "
- 6) Остап Мисевич: УКРАЇНСЬКИЙ ВЕСІЛЬНИЙ ОБРЯД У БОЙКІВЩИНИ " 1.60 "
- 7) Іван Шевчик-Лукавиченко й Юліян Тарнович: ПІСНЯ БЕСКИДУ " 1.00 "
- 8) Єронім Анонім: ЛИХО НА СВІТІ (переробив Юліян Тарнович) " 0.40 "
- 9) Юліян Тарнович: МОВА ВКІВ " 1.00 "
- 10) Мр. Володимир Кліш: ТВОРИМ СИЛЬНІ ОСНОВИ " 0.40 "
- 11) Єронім Анонім: ШИБЕНИЧНИЙ ВЕРХ (переробив Юліян Тарнович) " 1.50 "
- 12) Юліян Тарнович: ВЕРХАМИ ЛЕМКІВСЬКОГО БЕСКИДУ (накладом „Пляу“) " 1.20 "

Всі книжки замовляти в Адміністрації „Нашого Лемка“, Львів, ул. Новий Світ 22; гроші посилає розрахунковим переказом ч 141. з доп. псекою „БІБЛІОТЕКА ЛЕМКІВЩИНИ“. Кольпортерам даємо опусг. Читачів у Канаді, Америці, Франції просимо фундувати книжки „Бібліотека Лемківщини“ своїм Братам у Старому Краї. За всі два-двадцять книжок з пересилкою закордон числимо 4 ам. долари, або рівновартість на краєві гроші. Книжка — це найкраща запорука кращого завтра. Тому в кожному українську хату — українська книжка!

50 зол. кари за пісню „Боже послухай благання...”

28. липня ц. р. покарало Повітє Староство в Горднїях, краківського воєводства, п. Марію Керод зі Львова, перебуваючу на фєрїх у Висовї, гривною 50 зол. з зміною на 3-денний арешт за те, що „дня 17. липня 1938 р. в греко-кат. церкві в Висовї співала пісню „Боже, вислухай благання!” в привнї зібраних у церкві вірних, хоч ця пісня є сконфіскована й не може бути предметом публичного співання, чим виявила нехоту до заряджень властей і польської держави”.

Проти цього карного наказу внесено спротив, бо згадана пісня не є сконфіскована, а є поширена друком у збірках церковних пісень та співають її всюди по церквах.

Крім того п. Марія Керод одержала таке повідомлення від краківського воєводи про виселення її з прикордонної полоси:

Wojewoda krakowski Nr. SP. P. IX/10 42/38. Kraków dn. 27. Lipca 1938. Do Pani Marii Kerod w Wysowej ul. ks. Mikolajcia Dudy. Na zasadzie art. 72. rozp. Prez. Rzeczp. z dnia 22/III. 1928. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 341) oraz art. 6. ustę. 3. rozp. Prez. Rzeczp. z dnia 23/XII. 1927 r. o granicach Państwa Dz. U. R. P. Nr. 11. z roku 1937. poz. 82 zabraniam Pani zamieszkania i przebywania na obszarze strefy pogranicznej województwa krakowskiego w czasie do 31. XII. 1939 r.

Wobec tego winna Pani bezwzględnie opuścić miejscowość Wysowa, jako miejsce obecnego pobytu, pod rygorem, przewidzianym w rozporządzeniu Prez. Rzeczp. z dnia 22/III. 1928. r. o postępowaniu przymusowym w administracji Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 342. niezależnie od możliwości pociągnięcia Pani do odpowiedzialności karcyjnej za przekroczenie art. 24. wyżej powołanego rozporządzenia o granicach Państwa. Równocześnie na zasadzie art. 87. ustę. 4. powołanego na wstępie rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym postanawiam, że powyższa decyzja, z uwagi na interes publiczny, ulega natychmiastowemu wykonaniu. Uzasadnienie: Na podstawie przeprowadzonych dochodzeń ustalonym zostało, że Pani dnia 17 Lipca 1938 r. w cerkwi gr.-katoł. w Wysowej, po odprawianiu nabożeństwa odpiewała pieśń p. t. „Boże wysluchaj błagania...” w obecności zgromadzonych w cerkwi wiernych mimo, że pieśń ta jest skonfikowana i nie może być przedmiotem publicznego śpiewania, czy wygłoszenia. Postępek Pani naruszający w sobie wszelkie znamiona wykroczenia z art. 18. prawa o wykroczeniach wywołał z jednej strony przeniesienie wśród miejscowej ludności zesz. z drugiej strony oburzenie wśród leśników-Polaków, którzy należycie ocenili ten postępek Pani, jako wystąpienie przedw. Państwa Polakom. Względę przeto bezpocz. czerzenia publicznego przemawiania za uczynieniem Pani z obszaru strefy granicznej, dla niedopuszczenia do ewentualnych targ. i wytypanij ludności w Wysowej.

Od powyższej decyzji można wniesć odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego, w ciągu 14-tu dni od doręczenia tej decyzji, Licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Wojewoda: w zi. (Dr. Malaszyński) Wicewojewoda.

лий Гостин його так широсерденно. В Шкаго працювали його представники Союзу Гетьманщї Державників і громадянства Н. Гуль, др. Омєлян Тарнацьких, полк. О. аповад, адв. В. Пєлєхович, др. М. Сїмїлович та інші.

Нова площа. В Монреалї єп. В. Ладика посвятив нову площу під українську гр.-кат. церкву.

Військовий з'їзд. Для вшанування 950-літнього ювілею Хрищення Руси-України 4. округа СГД в Дїтроїтї організувала „Військовий з'їзд” в дні 14. серпня. Участь у з'їзді разом з українськими січовиками, летунами, пластунами й Червоним Хрестом, узяли теж чужинські військові організації.

Летунський День. В неділю, 7. серпня, відбувся в Торонті, Канада, величавий „Летунський День” СГД, на який приїстали з Шкаго дїтяком „Київ” представники централї СГД.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ЛЕМКІВЩИНИ!

Перший найбільший український **Скірянй Базар** у Сяноці, Ринк 11.

поручає всілякі скіри на взуття й упрїж найліпшої якості по конкуренційних цінах.

Маємо на складі та робимо всілякого рода на замовлення й готове взуття.

Знижка цін! Знижка цін!

Вісти зза океану

Священник-лектор.

О. д-ра Степана Побуцького, гр. кат. пароха в м. Обєрн, в стєїтї Нью-Йорк, іменували почесним профєсором католицького духовного семінарія в Рочєстерї, лектором в Нїягарськїм університєтї в Бофалї й у Вищому Інститутї в Обєрн. О. Побуцький викладає в тих високих школах історію України та історію гр.-кат. Церкви.

Памятник св. Володимира в Клівленді.

У Клівленд, в стєїтї Огайо, відслонили 3. липня в привнївостї 2 тисяч українців, пам'ятник св. Володимира Великого, долата нашого світової слави різьбяря Олександря Архипенка. Врочєстого акту відкриття величавої статуї довершив представник фєдерального уряду ЗДПА, конгрєсмен Гарольд Мосєр.

Статуя св. Володимира стоїть в Українському Городі, дарованим нашим братам Рокефєллером.

Гуцульський хорівід-балет.

В дні 1. липня відбувся в Торонті т. зв. фестивал національностей, в якому взяли участь і українці. Коли проголосили українську точку програми того фестивалю, многотисячна публіка рванулась вперед (було це під голим небом) — знать, українські продукції мають особливу марку серед канадійців. Цим разом українці представили гуцульський „Хорівід”-балет, укладу відомого на єміграції балет-майстра Дм. Чутра. Цим „Хорівідом” здобули собі українці першєнство на фестивалї.

Короткі вісти.

Вїзд Гєтьманчя. Гєтьманчї Данило вїхав з Нового Світу,

КРУЖКОВИ „Р.Ш.” В СЯНОШ ЗАБОРОНИЛИ ВЕСТИ ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРИКОРДОННІЙ ПОЛОСІ.

Управа Кружка „Р.Ш.” в Сяноці дістала писмо, яким львівське воєводство заборонило Кружкові вести діяльність у прикордонній полосі. Воно звучить:

Urząd Wojewódzki Lwowski Wyż. Spół. Pol. S. PBS. XXIII.255. we Lwowie, dnia 2 Lipca 1938. Do Zarządu Kołka Rідnej Szkoły Ukrainickiego Pedagogicznego Towarzystwa w Sanoku na ręce Przewodn. P. D-ra Stefana Wańczackiego w Sanoku. DECYZJA: Urząd Wojewódzki na podstawie art. 16 rozporcz. Prez. R. P. z dnia 23. XII. 1927 o ochronie granic (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 83 ex 1937 zakazuje otowarzystwieniu pa. Kołko Rідnej Szkoły Ukrainickiego Pedagogicznego Towarzystwa z siedzibą w Sanoku rozwijania działalności na obszarze strefy granicznej. — Decyzja niniejsza jest natychmiast wykonana i nie wymaga uzasadnienia stosownie do art. 16 cytowanego rozporządzenia. Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez Urząd Wojewódzki Lwowski w terminie dni 14 po doręczeniu. Za wojewode: Podpis nєczytelny.

Нечуваний напад на українську дітвору.

Дня 31. липня ц. р. Філія „Сільського Господаря“ в Лїську улаштувала „День Хліборобського Вишколу Молоді“ в Угерцях мінеральних під Лїском. На це свято покликано з району Філії всі Секції Х. В. М. при Кружках „С. Г.“, які мали взяти участь у виступах на святі. Найчисленнішою та найактивнішою була секція Х. В. М. Кружка „С. Г.“ в Бересці, яка мала виступити в кількох точках програми свята. Та на жаль не могла вона цього як слід виконати, бо, переходячи з Берески до Угереч через село Мичківці, повертаючи з костела люди напали на цю Секцію, що складалася з п'ятидесятеро дітей і 4 повнолітніх опікунів Секції. Опікунів побили колами й камінням до безтями — з яких 3 дістали лікарську поміч і лежать недужі, а один 13-літній дівчині

розбили уста й вибили 2 зуби. При нападі на дітей кричали нападаючи: „Біць, вимордоваць українцуф! Ми їм дами ту будоваць Українєв“. Треба завважити, що між нападниками були не тільки мужчини (около 50 людей), але також жінки, що кидали у безборонну товпу дітей камінням і гнали за ними, так, що діти порозбігались по полях і лісках і шойно по двох годинах зачали сходитись. Багато дітей мало порозривану одіж, а передовсім вишвані сорочки й бязки, а з побитою до безтями Михайла Годчака навіть здерли сорочку. Ця сама Секція мусила щє за дня під охороною поліції доокружними дорогами повертати до Берески. Слід замітити, що багато цих дітей з переляку та перетвоми лежить хорих („Новий Час“).

Короткі політичні вісті.

В Палестині заворушення тривають далі. В першому тижні серпня від бомб і хрїсових стрїлів погибло 24 арабів, 13 жидів, 2 англійських вояків та 4 поліціянтів. Міністр колоній Мек-Донелд їздив до Палестини, щоб на місці переконатися про відносини.

Президент Туреччини Кемалє Паша Атаюрк тяжко хворий.

Перший лорд англійської адміралції Даф Купер відвідав Гдині і говорив з мін. Беком. — З приводу приїзду до Ковна вилєнських литовців в Литві відбулися протипольські демонстрації. Їх кли-

Щурів нищить Ратина і Ратиніна. Миші пільні нищать Мишина. Вживана в цілому світі.

„Серовак“

Сп. з О. О.

Львів, ул. Сенаторська ч. 5.

чем було: „Вільно мусить бути прилучене до Литви“. — Бельгія буде укріплєня також на французькій границі, щоб зазначити, що не хоче вмишуватися в німецько-французький спір і не думає ставати по стороні Франції. Це викликає у французів сильне невдоволення. — Мусоліні заявив у промові до вояків: „Було божевіллям вірити в мир і не приготовляти до війни коли в багатьох краях світа гремлять гармати“. — Італійська влада усунула жидів і становища бурмістра Триєсту. — Мадярьські монархісти мають заявити Оттонові Габсбургів, щоб перестав мріяти про мадярьський престїл, бо майбутній мадярьський король має бути мадяром з роду. — Туреччина хоче висвободити Сирію і Палестину зпід залежності від французів і англійців та обмежити впливи жидів.

— 0 —

Котрий газда?

Лем пів морга землі мав Юрко Пайзишин, кет оженився з Парашатом. Та, што з того? Коби-сте здрїли тот півморґ — то небогацьких штири лани. Лем зажиточна загорода. А тот Юрчишко досель лем ся кадильше поплянтував од дїтинства свого, понехавши свою вітцизнину. А кет глони зас зявє в силі, шитки білявчата за ним вїчи моводжали, а найбївше Леханиа Марися; кой сєсу Петро з лучиска борше поява; а Парасонька сподобалася Юркови, кет на ярочку біли лахи прала. І ся пібрала.

Зразу гварили люде, што не буде яряду з сєсого пібрания — ага!

Лем си ждїйте! Бо деби вам такий сьвітонец сєловий бабча злюбив? Не такий кєдтувок. А ици Юрко з таким своїм розумистим розумом! Што го ник в силі не збагне, такі порядки позаваждав на своїй перечени; його полем — гейби катанка церквіня сріблїстими здиндзичками помяна.

Сила гин шєдьякой шєдьячини! А який ряд? Лем сїти и зерсати... Гєвсадиль якойси зілєчко, як самої павиної перко, а тадика — аже на Магуричу ніт такой блаґїтки квітястого квітя, зас тамадиль зерєне на зерєни в рядїках і грудка біля грудки сама чудася. А било видити коло сого Юрка з Парашатом... Кождїсе сєбєлєня на своїм пляцу; ани збагнєщ, чом так, а не сяк!

Таки обоє складни й єдно другому наручнєй. Ани півсловєчка звади, не то гуляканя! Якой халї? Што може лем капку землі? Вей, ици коби што! В Юрка ниц ици не зачуд доновинку, а тиндиричу хибаль на смак Параша розмєлє на замїшку, а не од голоду. Сомар тут, што не вірит; бо сам доновинк праженин бобом одганяи. Талем — реку — правду вам бесїдує, як єм хресциняк... Бо то ви си гварте, што ся вам дячат, але Юрка на старой юж не вернєтє. Начь му карувачати? І вам пояти тако-го розуму!

Ба — ле реку, пояти: легко ви-

гварити! А ици лєкше пояти. Юрко някий иєдну книжку перенич и ієєдно зерєне до своєї голови перєвє... І зато мат досє хлїба.

Так си постєлєв, што не годєн кращє або здалїше. Бо си розмеркуєтє: Лем півморґа, а хлїба досє. Дококола поля плїт з морви, в коморї прєдєся ялєб; в стайни біли волохачє — кролі; од криници аж по другий рядок шєпє пїєста вулив; між двома колами шєпє — лєм до кошелів чорний ягоди, яричу, квітя й до мїста; а пїназики на ошаднїсть; мало ици того! На зиму кросєна в коморї й зас ици іше корєсєло.

Тєперєчка си того шитко складтє враз і повїчтє мї: Хто лїпшии гєзда, чи Кирила Фисянин на двох піврївках зо своїми сусїками чумовків і дїєньком звадом — чи Параша з Юрком зо своїм садочком?

Но, чом не гваритє?! Котрий гєзда?

Ю. Т.

— 0 —

НОВИНКИ

У Празі помер великий український вчений, д-р Степан Смаль-Стоцький. Він був професором Українського Університету у Празі та основним усіх українських культурно-освітніх і економічних товариств і установ на Буковині. Вічна йому Пам'ять!

Чи вас маєте всі книжки „Бібліотеки Лемківщина"? Якщо ні, присилайте розрахунковим переказом ч. 141 належність і напишіть, котру книжку Вам вислати. Зокрема звертаємо Вам увагу на книжку під наголовком „Шибеничний верх", в якій описані проживання наших пращів у Горличині (Ганьчовій, Ізбах, Ріпках, Солотвинах, Телиці) в 1768—1771 роках. Це одна з найкращих історичних повістей, до того єдина про Лемківщину.

За принадлежність до О. У. Н. У днях 25, 26, і 29. липня ц. р. відбулася перед Окружним Судом замісцевого Виділу в Сяноці розправа проти Романа Солтикевича, сина пароха Улиця над Сяном, беззавіського повіту. Прокуратура обвинувачувала його за принадлежність до Організації Українських Націоналістів та за переходження до поширення сконфіскованих книжок і брошур. Дня 29. липня ц. р. проголосив суд у цій справі присуд, яким засуджено Романа Солтикевича на 2 і пів року в'язниці, три чому вчислено йому до цієї кари около 9 місяців слідчого арешту й відібрано горожанські права на 6 літ. Обвинуваченого боронив др. Володимир Загайкевич з Перемишля та др. Степан Вагичицький із Сянока; судив окр. суддя Кохорясевич, прокуратор др. Гентас.

Дві особи померли на скаженнію. В с. Бересті в Губешинській скаженій псєс покусав 14 осіб. Зпоміж покусаних помели дві особи з об'явами скаженнію.

Покінчили жнива. Як і минулими роками, так і цього року прихало до жнива до фільварків у Белзчині багато наших селян з Лемківщини. Вони працювали в селах: Себечів, Тушків, Будини, Довжнів, Жвятин, Гільче. Іхні заробітки незвичайно мізерні. З великою приємністю стверджуємо, що Філія „Просвіти" в Белзі йшла

дуже радо з моральною підтримкою нашим братам, що приневолені злиднями аж у Белзчині шукати заробітків. Як довідемося, то в часі ювілейного торжества „Просвіти" в селі Будинині особію запросили на це торжество декілька наших братів, сезонних робітників у місцевому фільварку, щоб вони бачили, як живе та працює свідоме село. Філія „Просвіти" в Белзі та Виділові Читальні „Просвіти" в Будинині складаємо в імені наших братів з Лемківщини найширшу подяку за все велике добро та світлий примір

„Свенто гур" у Новому Санчі. В Новому Санчі відбулися в днях 12—15 серпня ц. р. так звані „дне гур" на які спроважено групу селян із Стрийщини, яка мала репрезентувати бойків. Підчас цих „дні гур" отворено в Новому Санчі регіональний музей і господарську виставу. В імпрезі взяв участь між іншими міністр військових справ, генерал Каспшицькі, як голова у праві „Звізювкю зем гурскіх".

Помер провідник словацького народу. У вівторок 16. серпня ц. р. помер у Ружомберку на Словаччині о. Андрий Глінка, провідник словацького народу.

Перун люте. На Крижах, коло Вереста (Грибівщина) грінув під самі ноги одної жінки перун. Поражену громом удалося врятувати.

Розпорядок про продажу курячих яєць на вагу обов'язує вже 28. м. м. При купні або продажі яєць слід значити їх якість (свіжі чи консервовані). Кари для дезайністів, що не будуть придержуватися цього розпорядку, передбачені до 6.00 злотих.

„Нічим ся не жури,

до
„КАЛИНА"
кури!

Передплатники в Америці й Канаді

присилайте передплату на адресу „Наш Лемко", Львів, ул. Новий Саг, 22.

Хлопський параграф. Семена Саву, господаря з горішнього кінця Нової Веси, який мав із жидом Кемплером невирішену грошову справу, неупскала жидівка через спрірку землю. Поденерований Семенсько таракнув жидовицю в „дику", а жиди Давид і Хаскель зловили знову Семена та завдали йому порядного чосу. Тепер будуть процеси.

Потовчені мароди. Якись паниська десь аж зпід Шалеська вибрался автомобіль на прогулянку по цілому краі. Одначе за Берестом к. Криничі гспнуло паниських об високий насип крутої дороги та кости поторошило. Мародів забрало друге авто до Криничі.

Бурвії над Францією. Над Францією пройшов страшний буревій з градом. Вулиці в Парижі були підібні до водопадів. У кількох місцях припинена залізнична комунікація. Втрати в полях великі. Багато теж жертв у людях.

Цікава стаття. Український щоденник „Новий Час" помістив у ч. 175 з 11. серпня ц. р. цікаву статтю п. н. „Лемківщина кличе допомоги". В загальному говориться в цій статті, що „цілі ділянки, як господарська, кооперація молочарська, просвітницька, відродженецька стоять обложеном. Промисл на Лемківщині в чужих руках. Також купецтво не українське. Лемківщина кличе допомоги й то негайно. Не забудьмо, що твердий лемківський мур, поліщещений самим собі, можуть надщербити небажані нам сили. До цього одначе не сміємо допустити й не допустимо".

Тікають до Німеччини. Останніми часами щораз частіше трапляються випадки втечі німців з Польщі до Німеччини. З одної тільки місцевости Камінь Поморський продав триох тижнів утікдо до Німеччини сім осіб, між ними жінка, що залишила на ласку судьби шістьмісячну дитину.

Німець, що видає грші у поляка, зрадник народу. Жидівська газета „Хвія" пише, що на Шалеську, у Владзіславні підчас заваби, що їх владяла молодонімецька партія, рішили здержатися від закупів у польських купців. Кожний німець, що видасть хочби грші у купця-поляка, стає зрадником народу.

Та нема крашої над каву

„ПРАЖИЊЪ”

Пі поть всі, що шанують
своє здоровля.

Суспільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська 188.

Грім убив пастуха й 50 овець.
У Молдаві підчас бурі грім удів-
ну у стадо овець, вбиваючи на міс-
ці пастуха й 50 овець.

Хоче Гітлера! Старостинський
суд у Станіславіві засудив на 5
злотих гривин Бригиду Костарке-
вичеву, що сказала публично: „Я
хотіла б, щоб Гітлер прийшов і
заняв Польщу. Це було б добре!”

Знижка в антиках. Від 10. вер-
есня ц. р. ціни вського роду ліків
обнижені в 10%. Крім цього око-
ло 100 ліків кля вбогого населення
мають антики продати по власних
цінах.

Велика летунська катастрофа.
Недалеко Дебринна (Закарпаття)
згинуло в летунській катастрофі 12
осіб.

Наїхав самоходом на півдому.
Між Новим і Старим Санком купець
Лукаш наїхав самоходом на віз.
Візник був ранений. Купець не
задержався, але за кількадесять
метрів станув поперек дороги. На
це надїхав автобус, але його шо-
фер скоро здержав і швидко ми-
нув другу катастрофу.

Англійський мільонер оженився
з лемкиною. Молодий англійський
мільонер з Лондону Вівіан Ор-
стер, оженився в Парижі з 19-літ-
ньою Павлиною Спак, донькою
лемка - робітника, з 71-ї вулиці в
Нью Йорку. Павлина співала в
Лондоні в артистичнім кабареї,
де залюбився в ній 20-літній син
великої англійської компанії Го-
монт, Вівіан Орстер.

Хмаролім зникнув залізничий
шлях. У першій половині липня пре-
йшла над рашівським, ланцутським
і переворським повітами буря
з грозами та зливним дощем. В
наслідок хмаролому виступили з
берегів потоки рі йки. Вода з ріки
Вислїк підмила залізничий шлях
між Ланцутом і Рогівном. Тому
поїзди з Львова до Кракова їхали
окожую дорогою на Розвадів і
Дембіцу, або на Хирів - Ясло, з 3-
годинним продовженням їзди.

— 0 —

Мусить бути краще.

Може воно і соромно признатися
до такої погани, яка завелася у на-
шому селі, але годі правду замочу-
вати. В селі Красна повіт Коро-
сно, зберегалася ще до нині горстка
„кацапів”, хоч по інших селах дав-
но вже по них слід загинув. Сидить
у нас той московський труп, та го-
ді його позбутися. Небагато їх,
але мають до помочі частину су-
сіднього села Ванівки. Хотіли конче
захопити в свої руки Народий
Дім, але їм не вдалося. Старство
розвязало Чит. „Просвіти”, Кружок
„Сільського Господаря”. Такі часи,
і годі... За те дивуватися кацапам,
котрим то лише гордіжкі й музики;
в одній кімнаті чит. Качковського,
а в другій „спшедаж напоюф аль-
когольових”. Там то просвічують-

ся в той спосіб, що доходить між
членами до прожонів, а часто й до
бийки. Ми, свідомі українці, щоб
викоринити рештки цього гнилого
мексифільства, мусимо скрінити
нашу працю, роббудувати наше
національне життя так, щоб ідеї,
жертвенність і сила все перевищи-
ла і притигнула до себе всіх досі
байдужих і темних. Знайдемося і
тоді ще десь горстка зарязяків, але
вони небудуть мати ніякого голо-
су. Ми ж українська молодь! Ми
маємо бути берцями за кращу
будучність нашого народу. Нам
треба великої національної лиці і
віри: що приїде той час, що наше
яко як тьма пропаде, і краще зав-
тра всміхнеться до нас”.

Прото Ценко.

Пряшівщина і Лемківщина.

В Ужгородській „Новій Свобо-
ді” пишуть про українську Пряшів-
щину (частину Закарпаття під че-
хами) в порівнанні до нашої Лем-
ківщини. Знаємо, що Пряшівщина
граничить із Лемківщиною на пів-
ніч від сіл: Сини, Межилаборця,
В. Свидника. Мешканці Пряшів-
щини, гр.-католики, без сумніву є
Українцями. Словаки належать до
реалітї римо-кат., або евангеліків.
На Лемківщині подібно, тільки там
до римо-католиків належать По-
ляки. Дехто вважає Лемків за не-
свідомих в національності, та
Лемки національно много свідомі-
ші від Пряшівчан. Поляки хочуть
Лемків епольонізувати, та Лемки
не даються. Інтелігенції своєї Лем-
ки майже не мають, крім частини
гр.-катол. духовенства, вони поли-
шені самі на себе.

На Пряшівщині від наведених
обставин багато краще. Словаки,
що правда наступають на Русинів-

Українців, але всеж не в такій мірі,
як Поляк. Знаємо, що на Пряшів-
щині, де сам народ або привинній
його провідники жалали, там за-
ложено державну українську шко-
лу, чи виставлено нову, що на Лем-
ківщині немислима річ. Знов на
Пряшівщині сімлю можна назвати
Українцем і працювати над осви-
домленням народа. На Лемківщи-
ні тільки священники зісталися на
селах і піддержують свідомість між
народом і тому народ їм того не
вабдує. Пряшівський Епископ сви-
домих священників Українців не
переслідує, ані урядово, ні приват-
но. Це треба признати Ексселенці
Павлові. На Лемківщині не вільно
в урядах по українськи говорити,
а на Пряшівщині самі вожди „рус-
скости” домають своєю мову перед
словацким урядником, хоч не му-
сять. Таких противств є більше й
то на некористь Пряшівщині.

— 0 —

Де двох беться...

В селі Воля Мигова пов. Лісько,
недавно відбувалася св. Місія. При-
писані сінокоси і живна стояли на
перешкоді, тому не було багато лю-
дї. По скінченні Місії місцевий
парохіальний уряд враз з громад-
янством ршїв відсвяткувати
ювілей 950-ліття Хрищення Укра-
їни. Та тут зявилися негаймо ріжні
перепони. Почалося від того,
що темні люди написали до парохі-
ального уряду лист з домаганням,
щоб на хресті, що в ту свя-
точну хвилину мав бути закопа-

ний, змінити напис з „Хрищення
України” на „Хрищення Руси”.
Всїкди того листа зазначували що
як ніхто не змінить напису, то во-
ни самі змінять. В неділю, коли
передзвінено чверть години на
честь св. Ольги зявилася місцева
поліція та заявила, що місійного
хреста з написом „Хрищення Укра-
їни” вкопувати „забрая сен”.
Всезтаки завдяки рішучій поставі
оо. Місіонарів та місцевого свя-
щенника хрест вкопано серед
звигу народу.

З наших сіл і міст

Нові КНИЖКИ

Юліан Тарнович: „Мова сто-
літ'я“. Демківщина в переказах.

Перед нами дев'ять книжечка „Бібліотеки Лемківщини“. Вартісна, цікава та безконкурентіна, як і всі попередні. Автор узяв Вас цупко за руку й веде Вас понад зеленій Бескид... зупиняючись що хвилини над цікавими місцевостями, річками, горбками... пам'ятниками. Про все вміє щось розказати вese-до з владорим дотепом, або на хвилину присадується над чорною долено зі стареньким газдою... „Ага! Бо... хлоп під поміркі тягав соху, на узбіччях виворав свою доло, чорну як його буденне паншизняне рано й вечір...“ або „Роб як сомарь, схартий на бодачок, лем не піднеси п'ястку вгору, бо з хиж тебе прожене руда німота!“

Присідає з Вами автор там, де річка Ляборець зливається зі Широкою та розказує про дубовий хрест і про побіду наших прадідів над монголами. Далі розказує історію природорожних сіл, а довше зупиняється над Воробликом, який розвісив над Табором. Летить понад Маківку, Синів, Мимонь аж до Цергової Гори, оповітоно морем таємничих оповідань про збіяників, які вкрашали крованими сльдами збіжжя гір — за красу доло своїх поколів. Згадує автор і про мандрівних купців овец, які з лемківських гір ходили аж до Семигороду. Потім барвно передає першу весну... без панщини! Все гарно й доцільно повязане й виме-режане лемківським говором, бо ж і є що оповісати! Лемківська земля у бескидських горах гарна і крашо на цілому світі не знайдеш! Але... „Ще довог я далечко недосі-в'я лемківська доленька!“ І не диво! Вілкладаеш прочитану книжечку, а думи далі літають понад Бескидом і шукають чарівних заку-тків, в яких — здавалося б, — знай-деш спокій і розраду душі, що бо-дай до них не сягнула рука за-висних і пакосних людей... Та де там! „Прийдуть та готове загор-нуть!... Пек і цур такій сквороді! Як би знову Бога забули...“

Іван Шевчик Лукавиченко.

ЧЕРЕЗ „ПРОСВІТУ“ — ДО ВОСКРЕСЕННЯ! СТАВАМО ПІД ПРАПОР „ПРОСВІТИ“! НЕ ЖАЛІМО ДЛЯ НЕЇ НІ ПРАЦІ, НІ ГРОША!

ГРУШІВКА п. БЕРЕЗІВ.

На весіллі Андрея Панчишина з Анною Бадуря добровільно зложили перший раз у цьому селі весільні гості на Р. Ш. 1.25 зл. Груші вислано до Централі Р. Ш. Щира подяка жертводавцям, а Молодим крпінкою здоров'я й гаразд.

ВІТРИЛИВ к. УЛЮЧА.

Недавно хотів Микола Клим з Улочки женитися у Вітриліві (мішане село) з дівчиною гр.-кат. обряду. Але місцеві „браця“ за те, що вона хоче вийти за Українця, порозкитали її збіжжя в полі, бляшаний дах обложили камінням та погрозували... Тепер люди в селі кажуть, що так культурні люди не роблять — і жий з таким у згоді?!

ПРОСІК к. СЯНОКА.

Сльйичке староство покарало Степана Рудого в Просіку гривною 10 злотих за те, що він не вислав до гмінного уряду двох білетів на виставу, яку уряджено в тім селі.

МРИГОД к. СЯНОКА.

Йосиф Хрін з Мриголола продав свою корову, дещо доскладав грошей та разом із своєю женою пішов до Сянока купувати красу корову. До них приступила якась жінка та рала в раду, зайши на шиночок. Добра була жорівка чи „воковита“, але приятелям захотілося ще „вендзонкі“. Заки жена Хріна вернула з закускою, Хрін очинений з грошей (пропало як леду 150 злотих!) лежав під лавою, бо „сваха“ доспала йому такого соку до оковити, що він вілразу стратив пам'ять. Вона з цього скористала і вкראה йому гроші із запашком. Памятайте ж ві різні Хріни, що не треба пити „воковити“, та сьогоднішні з ганьби скривачи поза вулга з ганьби! Чи не краще виспатися до Товариства „Відродження“?

НАЙЛІПШИ БАТЬ-КОМ СВОІМ ДІТЯМ

що на їх вивінування складає ошачності в

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНКУ ГІПОТЕЧНИМ У ЛЬВОВІ, ул. Словацького 14.

(Філія Банку:

Станіславів, ул. Собіського 11).

ВІЛЬХІВЦІ к. СЯНОКА.

Недавно зайшов до нашого села якийсь мандрівник і просив солтиса, щоб йому призначив хату заночувати. Солтис завів його до громадського дому, одначе це місце мало бути зазначене, тому мандрівник — хоч і заночував, але грозив солтисові, що буде „соби́тка палилася“. Вночі підпалив з пімсти хату сусіда Прокіса, бо забув, котра солтисова хата. Хата згоріла до тла, а дитину Прокіса, що буда спеклася у вогні, з власною пожертвою врятував Володимир Міхновський, який сильно при тому попікся. Щира подяка йому за таке героїство. А того, що підпалив хату забрали по тюрми. Цікаве, що викаже судова розправа та яке становище тепер солтиса? Він тіпиться, але бідний Прокіс, чому має терпіти за чужі гріхи...

УЛЮЧ НАД СЯНОМ.

Письмом уряду воевід у Львові ч. 11-175/38 розвязано Читальню „Просвіти“ в Улочи тому, що це товариство „викрача пецівів обов'язуюнцем праву і способом дзяляти і загража безпеченству, спокійові і пожондку публічному“.

ЯБЛОННИЦЯ РУСЬКА.

По розвязанні Читальні „Просвіти“ хотіли свідомі громадяни оснувати Кружок „Рідної Школи“, одначе з огляду на невірнвальне переведення підписів на статуті, заборонено оснувати Кружок. Кожний член має сам себе підписати.

ТІРЯВА ВОЛОСЬКА.

Хоч в нас своя крамничя мішаних товарів, одначе „свідомі“ громадяни скорше йдуть до Йойни, або Лінкера — вирівати свої „плечі“. Школа, що деякі „газдо-ве мають себе за дуже розважних і статочних, а цього не знають, що жид у христіянина, хоч з голоду помер би, не купив би нічого в крамничі. Не тяжко сказати, що жид пейсатий, замарканий — він цього не боїться — але деяким тирявачам так оці жидівські пейси до вплодоби, що ні хвилинки не годні обійтися без них. Ех, ви жидівські Івани!

СЕЛИСЬКА к. ДИНОВА.

В цьому селі притинено працю в Читальні „Просвіти“ на два місяці за те що там виголосується протидержавні реферати. Виділі вніе відклик.

† Посмертна згадка.

Дня 6. серпня ц. р. упокоївся в Бозі о. **Петро Давосир**, парох Пристані, великомостиського деканату в 56 році життя, а в 26 священства. Покійний родився в Острівці теребовельського повіту. Після рукоположення душпастирював серед невідрадних гірських обставин на Лемківщині: в Маньові, **Волі Міговій**, **Жегестові**, **Войковій та Ліщинах**, оставляючи там тривкі сліди своєї ревної праці до сьогодні. Усі парохії, де Покійний працював, осталися мимогішнію агітації православних, при праїдній греко-католицькій Церкві. Будучи в Жегестові і Ліщинах Покійний поза взірцем душпастирюванням, положив много заслуг на полі освітнім і економічним, працюючи разом з Покійним радн. **Василем Яворським**. В Ліщинах, селі темній, де від непакийний часів не було школи, Покійний, як член повітової шкільної ради в Горлинях, довів не лише до оснування народної школи, але своїми невтомними трудом довів до унесення кошми, що була зваю селом, купуючи від місцевого коршмаря-жидом дві хати враз із трьома моргами поля для поміщення місцевої школи. Там також довів до організування церковного хору та до сконцентрування цілого громадянського життя при церкві таж, що голос священника був рішенням у всіх справах громадянського життя трьох сіл належачих до парохії Ліщина. Тому й не диво, що в хроніці шкільній та у серцях парохіян записано золотими

ми буквами імя Покійного та його діла. Також много учнів-«Українінців» завдячу Покійному своїм учительським посади в горлицькому повіті в тому часі, коли Покійний був членом повітової ради в тамошньому повіті. В 1923 р. стає парохом Пристані. Тут зорганізував та скріпив релігійне життя у місцевому братстві і в парохії, в ювілейному році з нагоди 300-ліття смерті св. Йосафата уладив парохіальні реколекції, перевів будову нових приходських економічних будинків, що були в часі війни зовсім знищені; відреставрував ґрунтовно церкву так щасливо, що навіть не було розписання конкурсії на величезні кошта будови будинків чи ремонту церкви, а й будинки вже хорим, поручив перенести з огляду на утривалення тим способом ювілею 950-ліття хрищення України, внутрішню відпову церкві, яку — на жаль — вспів довести до половини, бо смерть ненадійно перервала пасмо Його трудящого життя.

В послідньому місці перебував Покійний на лікуванні в Жовківі, а вкінці в Загальному шпиталі у Львові, де й скінчив своє трудяще життя, оставляючи незаосмотрені жену й четверо дітей.

На вічний спочинок відправив Впр. о. сов. Кишакевич в супроводі 6 священників на Янівське кладовище, де теплыми та зворучливими словами попрощав Його Декан великомостиського деканату Впр. о. Павлюк.

Вічна пам'ять Покійному!

Мандруємо по рідних селах.

Ми вже на початку Кам'яної згадали, що душа наша всімхнула, коли очі повідомили її про той образок, який побачили на тихже полянських нивках, т. е. коли побачили на них, правильно, засаджених около дві тисячі гарних молодих овочевих дерев.

Усі ті гарно започаткувані молоді сади, се мозольна праця і примір бувшого полянського учителя українця-лемка Гавриїла Мереши, що завівши у себе шкільку овочевих дерев, дав почини не тільки у своїмуселі, але і майже у цілій тій окрузі до поширення на більший круг нашого власного садівництва.

Колись, як ті всі овочеві дерева з його шкільки прийдуть, нині

може ще не зовсім свідомим їх вартості людям у пригороді тоді ті люди, пізнавши вартість садівництва, згадали собі всіх тих, що своєю працею, приміром та заохотою пхнули їх до того садівничого діла, споминуть їх ширим теплим словом.

Ідм далше. Назва Полян, дочерного села нашої гр.-кат. парохії у Бересті, походить від того, що перші наші поселенці примандрувавши на місце нинішних Полян застали серед лісів великі поляни. Тож стали раду радити, якоби то назвою назвати оту свою нову оселю, мабуть не довго думаючи, назвали її від тихже полян серед ліса — Полянами. Зчасом для відірження їх від інших Полян

приназвано їх Полянами Грибівськими.

Нинішні Поляни з нашою гр.-кат. деревяною церквою Арх. Михайла, побудованою в 1820 р., поселені своїм простором з півночі на південь зловик егаліаного вже шляху та річки Мостиши, до котрої в Полянах допливають полянські потоки: Кресанин, Полянка, Глаубокий та Глаубочок.

В 1877 р. оті наші Поляни числили 310 самих наших мешканців, а сьогодні числять уже 396 у 55 хатах, побудованих на полянських річках, які зветься: Солтиса, Муриньська, Галивська, Шесняківська, Марчаківська, Павливська та Перенівська. Сьогодні на тих наших полянських нивах живуть: Шесняки, Міхти, Бжакаларі, Полянські, Мереши, Білшарівські, Маслеї, Каплони, Черепи, Дзюбки, Трохановські й Поливки та шість душ поляків.

Знову ж поодинокі часті полянських нив мають отакі з давньодавня заховані назви; зо сходу: Помірки, Убіч, Кичірка, Крижове, Закутина, Верх, Заперунки, Жлжари і Чершля; з півдня: Скальнисте, Кругле, Горб і Глаубоче; з заходу: Саяківка, Жлжар, Гора Солтиса, Долина, Лани, Береги, Вершок і Жбир.

Полянський переказ говорить, в давню давнину на місці господарських забудовань Гавриїла Мереши мало бути окреме наше гр.-кат. приходство, в конфедератських часах цілковито зруйноване а поляняни через це прилучили до згаданої повияже нашої парохії.

Черговою важнішою життєвою полянською подією було вибудування лесь в 1890 р. першої школи в Полянах, заходами полянщина українця — демка Даниїла Трохановського, котрий в часі світової завірної помер в Талергофї.

Знову ж тепершнтя, гарна, мурована, полянська школа зістала вимурована коштом полянського громадянського ліса в 1937 р. Зокрема розумно справилися поляняни підчас „вірної бганини“ в Лемківщині, коли то також шість двох полянян намагалосе потягнути їх на „тверду віру“, але поляняни, виховані на здоровім насущім хлібі, взяли собі заразже примір від жидів, котрі своєї віри кріпко тримаються, але проте в життю своїм житейським не менше кріпко і завзято дбають і про житейський „шабас“.

Треба ще згадати, що ще в 1923 р. заложили собі свідоміші поля-

ЗЕРНЯТА ДИКИХ ЯБЛУНЬ І ГРУШ — купує по високих цінах фірма **А. ТЕРПІЛЯК** — Розсадник овочевих дерев, кущів та насінне господарство в **Залукві** пошта Галич (Галич). Телефон: Галич ч. 1. — П. К. О. ч. 600.855. — Поучення, як треба збирати зернята, щоби були придатні до вжитку — висилаємо поштою зі Залукви. Перед збиранням зернят надайте поучень та інформація.

нини читаально „Просвіти“, котра проіснувала до відомих останніх днів. В пізніших знову часах наміряли також оснувати собі у своїх Полінах нашу українську кооперативу „Селянську Працю“, для котрої навіть, підчас перепроваджуваної в 1931—34 р. в Полінах комасадії, приофрмовували площу. Та коли ця площа зістала зайнатубована на громад, а з ріжких таки ще заскоружлих причин до оснування кооперативи у Полінах не дійшло, тоді майже половина полянських господарів записалася до нашої береської української кооперативи.

Заце в сьгодніних Полінах ріже дерево на паровім тартаку, віарендуванім від властителей поляків — жыл, та клянготі дві крамнички, одна одного полянина, а друга прийшлого до Полян поляка, тай врешті „лемківським житєм“ животі „Кулко Рольніче“. Пригладившись це, на прикінці, теперішнім Полянам отак з французького боку, моглоб назверх видаватися нам, що Поляни, наново, незаметіно, попадають у дрімоту. Одначе так воно ще не е. Бо всі своїми поляняни, геє, глибоко, на пільку своїх сірих душ тривало здіймають собі цілу ленту образків зо swojego буденного життя, і з цих образків утвараються у них любов і привязання до своїх убогих сірих нивок та вигострюється позір на ассан-вільді, же хоче посамоситися по тих їхніх убогих нивках. — А так воно усоди, не лише у Полянах, повинно бути. Бо неважеб знову: „Дрібніли люди на землі“, а потихонько: „Росли і висіяли царі?“ Ніт! Не може бути! Бо отих царів та їх шулік заледли одиниці, десятки, сотки, а найбільш тисячки, а отих сірих людей земних — міліони — міліони! Тому: хай живуть оті сірі народи понад трони! Понад трони й понад все! Лиш, щоб зміди вони отак живо жити, то вони мусять

через ясну освіту скинути неволю духа і познакомитися з ходами цього світа.

Тому: „Орися ти, наша ниво... Подем розстелася, та посіяє добрим житом, Долею поїєся! А Ти, Всеблагий, усім отим здоровим умам і ромунно працюючим рукам: свою Ти силу, долгоденстіє і братолюбіє-низпошли, та їх чистот соблюди!“.

ТРИ ОСЕЛІ. (КОРОЛЕВА РУСЬКА, БОГУША, БІЛЦАРЕВА)

Чотириста літ минає, як на місце теперішньої Королевої Руської прийшов Кузма Висівський і тут кулив собі від попередніх властителей тодішне вїтївство.

А в посіданні того то, купленого, вїтївства затвердив його в 1544 р., відповідною грамотою, польський король Жигмонт І. — даючи рівночасно, з тим затвердженням дозвіл на рілях купування від тогочасних мешкаців Королевої поселитися, на волоськім праві, якимось вїбито волоським поселенцям.

З того виходилоб, що Королева Руська була вже, далеко, перед 1544 р. нашими людьми поселена. А в тім то році якусь горстку нових поселенців, що прийшли мабуць з нашого Закарпаття, прохрещена за волохів.

Черговою у Королівій Руській подією була надання нашому священникові, тимже королем одного кусня рілі, від котрої він не був зобовязаний складати нікому ніяких повинностей, тільки корольському капітанові кожного Великодья дві вївці.

Натомість поселенці священникові мусяли давати повнзначувані йому роковини й данини.

Ці обовязки священника супроти корольського капітана і поселенців супроти священника позатверджували ще польські королі: Іван III Собєський в 1676 р. і Август III. Нинішня Королева Руська числить 108 чисел хат, Хат латинників е около 25 чисел. Ті хати латинників попричіналася на т. зв. „Вирубах“ (панська земля), зрештою мїшані подружжя і продажа поля малиб тут також своє слово.

Родові назвиська королевиной у 1843 р. були: Бортяк, Білянський, Біяна, Боряк, Бабей, Воробель, Вавер, Волянцак, Витовський, Галькович, Гояншичк, Гриценчик, Грохан, Гнида, Геряон, Гербут, Демай, Десполітак, Дутка, Далик, Драч, Заверач, Кузьак, Кузьма, Молодчик, Маккові, Михаль-

чик, Мацейовський, Млик, Новишовський, Ошека, Опека, Плетеник, Прокпочак, Палубак, Прокпол, Пазган, Пейль, Полянський, Раць, Слива, Симчак, Сидоряк, Стерцьов, Слезін, Стафіняк, Тулуй, Телепач, Ткачик, Фучко, Хохоляк, Хорощак, Шуфранович, Шарлаш, Еленок, Ющак, Гулуй, Гамбал, Гомолка і Груша.

Само село, Королева Руська, лежить між двома верхівми: Грабником (з північної сторони села) і Єличником (з південної сторони).

Про назву оселі неясній переказ, що вона пішла від того, що селом переїздила, чи там у ньому, хвилево, перебувала якась королева.

Дочерне село Королевої Руської — Богуша числить 79 чисел хат, в котрих, під теперішню пору, живуть-проживать: Бортяки, Віровські, Волянщак, Воробль, Вислоцькі, Гальковичі, Гнатишак, Гербути, Греніки, Дальчак, Дроздяки, Кобани, Кузьки, Катани, Мацієвські, Ніхиді Олесьєвичі, Петрики, Полвики, Полубики, Прокпочки, Сидорак, Стафіняки, Слива, Тулуй, Ткачки, Тараси, Фучки, Хохоляки, Хорощак, Шуфранович, Гамбал і Груші.

Знову поодініні часті Богущьської землі називаються: Поставне, Зелярка, Вилці, (гора і ліс) Жбур, Воєнне, Поляна Мала, і Велика Баниска, Рїні, Баніщане, Магурич, Круглянський вершок, Токаря, Горощанка, Яворина, Черші і Гудовиське.

На терені села плинуть потоки: Крашеговський, Ростоки і Суровий. Усі вони, злявши свої водички разом, плинуть враз, з іншими потоками геть аж до річки Камениці, до котрої, над Новим Санчем, вливаються.

Початки Богущі сягають 1500 р. Хоч і тут не е виключене скорпіє поселення. Про назву оселі е рівноже переказ, який каже, що вона походить від якогось то Богуща, який мав прийти сюди і поселитися в тутешніх гушавинах.

Одначе, коли справді так було, що перші поселенці прийшовши на місце теперішньої Богущі, застали великі ліси — гушавини, то назва Богущі могаб походити також від слова — гуша.

ПОВНЕ ДОВІРЯ
добуло собі якістю мило
„ЦЕНТРОСОЮЗ“.

